

ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง

นางระพีพรรณ ใจภักดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-316-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018706

117171040

Word Geography of Southern Thai Spoken in
Nakhon Si Thammarat, Songkhla and Phatthalung

Mrs. Rapipan Jaipakdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-316-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช
สงขลาและพัทลุง

โดย

นางระพีพรรณ ใจภักดิ์

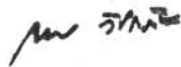
ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์

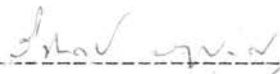
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอมติให้นับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

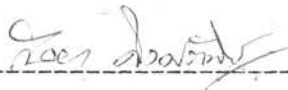
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชลิตา โรจนวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์ มีเพียงฉบับเดียว

ระพีพรรณ ใจภักดี : ภูมิภาคศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง (WORD GEOGRAPHY OF SOUTHERN THAI SPOKEN IN NAKHON SI THAMMARAT, SONGKHLA AND PHATTHALUNG) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ม.ร.ว.กัลยา ติงศรีภักย์, 144 หน้า ISBN 974-581-316-8

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาการแปรของศัพท์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง เพื่อนำผลการศึกษามาแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย

แบบสอบถามที่ใช้ประกอบด้วยหน่วยอรรถจำนวน 30 หน่วยอรรถ ซึ่งผู้วิจัยพบจากการวิจัยเบื้องต้นและงานวิจัยอื่น ๆ ว่าเป็นหน่วยอรรถที่แทนด้วยคำศัพท์ที่ต่างกัน 3 จังหวัดที่ศึกษา

ข้อมูลได้จากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังทุกตำบลในจังหวัดทั้ง 3 รวมทั้งสิ้น 328 ตำบล ผู้ตอบแบบสอบถามคือ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำตำบล แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คิดเป็นร้อยละ 82 ของตำบลทั้งหมด

หลังจากวิเคราะห์ศัพท์แล้ว ผู้วิจัยแสดงการกระจายของศัพท์ในแผนที่ หน่วยอรรถละ 1 แผนที่ แล้วนำมาลากเส้นแบ่งเขตศัพท์ หากมีศัพท์เดียวกันปรากฏเกาะกลุ่มกันตั้งแต่ 25 จุดขึ้นไป ในขั้นสุดท้ายนำเส้นแบ่งเขตศัพท์ที่ปรากฏเกาะกลุ่มรวมกันมาแสดงในแผนที่

ผลการวิจัยแสดงว่า การแปรของศัพท์สามารถนำมาแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยในบริเวณที่ศึกษาได้ 3 บริเวณ คือ บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง แนวแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยที่มองเห็นชัดเจนมากคือ แบ่งจังหวัด นครศรีธรรมราชออกจากสงขลาและพัทลุง

ภาควิชา ภาษาคำศัพท์
สาขาวิชา ภาษาคำศัพท์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ *กมลทิพย์ นิ่มนวล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร.กมลทิพย์ นิ่มนวล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C210970 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD : WORD GEOGRAPHY/NAKHON SI THAMMARAT/SONGKHLA/PHATTHALUNG

RAPIPAN JAIPAKDEE : WORD GEOGRAPHY OF SOUTHERN THAI SPOKEN IN
NAKHON SI THAMMARAT, SONGKHLA AND PHATTHALUNG. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. M.R.KALAYA TINGSABADH Ph.D.144 pp. ISBN 974-581-316-8

This thesis studies lexical variation in Nakhon Si Thammarat,
Songkhla and Phatthalung in order to determine sub-dialect areas.

The questionnaire used consists of 30 semantic units which,
according to the results of the pilot study and other studies, are
represented by different lexical items in the 3 provinces.

The questionnaire was sent to the headmaster of a tambon school in
all of the 328 tambons in the 3 provinces. The data are obtained from 82%
of the tambons.

First the data were analysed to find out the lexical items in each
semantic unit. The results are shown on maps-one for each semantic unit.
If a lexical item is used in 25 or more adjoining tambons, an isogloss
is drawn to mark the area. Finally bundles of isoglosses are shown on maps.
It is found in this study that lexical variation can be used to divide
the area under study into 3 sub-dialect areas. Corresponding to the
3 provinces.

The most prominent division lies between Nakhon Si Thammarat on
the one hand, and Songkhla and Phatthalung on the other.

ภาควิชา ภาษาคำสตร์
สาขาวิชา ภาษาคำสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *พิมพ์ พิมพ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร. อดิศักดิ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ตึงศภัทธี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และเป็นกำลังใจที่สำคัญของผู้วิจัย ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. วิจินต์ ภาณุพงศ์ และอาจารย์ ดร. ชลิตา โรจนวัฒน์ ธุรกรรมการผู้ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณทุกๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาและการทำงานวิทยานิพนธ์นี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและงานวิจัยอื่นๆ ในโอกาสหน้า ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีที่เกิดจากประโยชน์นั้นให้กับ บิดา มารดา คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
1.8 รายละเอียดเกี่ยวกับจังหวัดที่ทำการศึกษา.....	10
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
2.1 โครงการนำร่อง.....	34
2.2 โครงการใหญ่.....	25
3 การวิเคราะห์ศัพท์.....	34
3.1 การพิจารณานกศัพท์.....	34
3.2 การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน.....	35

	หน้า
4 การพิจารณาการกระจายของศัพท์และการลากเส้นแบ่งเขตศัพท์.....	46
4.1 การพิจารณาการกระจายของศัพท์.....	46
4.2 การลากเส้นแบ่งเขตศัพท์.....	47
4.3 การวิเคราะห์กลุ่มศัพท์.....	80
5 การแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย.....	84
5.1 ประเภทของแผนที่.....	84
5.2 การพิจารณาแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อย.....	85
6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	91
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	91
6.2 อภิปรายผล.....	93
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก ก.....	101
ภาคผนวก ข.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากแต่ละจังหวัด ที่ทำการวิจัย.....	28
2 ตัวอย่างตารางแสดงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม.....	30
3 ตารางแสดงการจัดกลุ่มศัพท์.....	80
4 ตารางแสดงผลการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับในงานวิจัยของประเภทธรรม (หน่วยสมรรถที่ไม่สามารถแบ่งเขตภาษาลึนฮ้อฮได้).....	93
5 ตารางแสดงผลการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับในงานวิจัยขอประเภทธรรม (หน่วยสมรรถที่สามารถแบ่งเขตภาษาลึนฮ้อฮได้).....	94

สารบัญภาพประกอบ

		หน้า
ภาพที่ 1	แผนที่แสดงเขตการปกครอง ระดับจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา นัทลุง...	9
ภาพที่ 2	แผนที่แสดงเขตการปกครอง ระดับอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	11
ภาพที่ 3	แผนที่แสดงเขตการปกครอง ระดับอำเภอ จังหวัดสงขลา.....	16
ภาพที่ 4	แผนที่แสดงเขตการปกครอง ระดับอำเภอ จังหวัดนัทลุง.....	21
ภาพที่ 5	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	50
ภาพที่ 6	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	51
ภาพที่ 7	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	52
ภาพที่ 8	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	53
ภาพที่ 9	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	54
ภาพที่ 10	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	55
ภาพที่ 11	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	56
ภาพที่ 12	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	57
ภาพที่ 13	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	58
ภาพที่ 14	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและนัทลุง.....	59

ภาพที่ 29	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	74
ภาพที่ 30	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	75
ภาพที่ 31	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	76
ภาพที่ 32	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	77
ภาพที่ 33	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	78
ภาพที่ 34	แผนที่ชุดที่ 2 แสดงการกระจายศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลาและพัทลุง.....	79
ภาพที่ 35	แสดงเส้นแบ่งเขตศัพท์ ของหน่วยอรรถที่ 9 หลังจากได้วิเคราะห์ กลุ่มศัพท์แล้ว.....	82
ภาพที่ 36	แสดงเส้นแบ่งเขตศัพท์ของหน่วยอรรถที่ 27 หลังจากได้วิเคราะห์ กลุ่มศัพท์แล้ว.....	83
ภาพที่ 37	แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุงแนวที่ 1.....	87
ภาพที่ 38	แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุงแนวที่ 2.....	88
ภาพที่ 39	แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุงแนวที่ 3.....	89
ภาพที่ 40	แผนที่แสดงแนวแบ่งเขตภาษาในจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุงแนวที่ 4.....	90
ภาพที่ 41	แผนที่แสดงการเปรียบเทียบหน่วยอรรถ "เสวียนหม้อ" ในจังหวัด สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, นิงงา, กระบี่, พัทลุง, สงขลา.....	97